

Дементієвська Ніна Петрівна, науковий співробітник відділу лабораторних комплексів засобів навчання Інституту інформаційних технологій і засобів навчання НАПН України, nina.dementievska@gmail.com

НАУКОВО-МЕТОДИЧНІ ЗАСАДИ ПОБУДОВИ КОМП'ЮТЕРНО-ОРІЄНТОВАНОГО ЕЛЕКТИВНОГО КУРСУ ДОПРОФІЛЬНОЇ ПІДГОТОВКИ УЧНІВ ОСНОВНОЇ ШКОЛИ В ГАЛУЗІ ПРИРОДНИЧИХ ДИСЦИПЛІН

Школи України з 2010 року перейшли на профільне навчання. Загальною тенденцією світового і європейського досвіду розвитку старшої профільної школи є її орієнтація на широку диференціацію, варіативність, багатопрофільність. В Україні триває розробка програмно - методичного забезпечення профільного навчання: створені навчальні плани, які дають змогу комплектувати старші класи за напрямками диференціації: природничо-математичним, філологічним, суспільно-гуманітарним, художньо-естетичним, технологічним, спортивним. Питання впровадження профільного навчання врегульовано державними законами та документами [1;2;3;4]. Серед завдань для допрофільної підготовки, зазначених у «Галузевій програмі впровадження профільного навчання на 2008-2010 роки» (розділ III. Заходи щодо впровадження профільного навчання), в яких завданням для НАПН України, зокрема визначено: «Розроблення методичних рекомендацій для практичних психологів, класних керівників з питань вивчення, виявлення та формування професійних інтересів школярів» [2].

За темою дослідження розроблені методичні рекомендації щодо організації і проведення елективного курсу допрофільної підготовки учнів з практичним використанням інформаційно-комунікаційних технологій [6]. Навчальні курси «Комп'ютерні технології та майбутня професія» та «Комп'ютерні технології та підприємництво» були адаптовані до навчальних програм та державних освітніх стандартів України. Отримано гриф МОН на використання навчальної програми у загальноосвітніх початкових закладах (Лист Міністерства освіти і науки України №1.4/18-2821 від 15.07.09р.)

В дослідженні розроблені цілі та завдання програми та проаналізовані деякі результати впровадження курсів в загальноосвітніх навчальних закладах України.

Розкриті особливості організації навчальної діяльності учнів з допрофільної підготовки у комп'ютерно орієнтованому середовищі.

Навчальний курс за програмою призначений для роботи з учнями основної школи за рахунок варіативної частини навчальних планів (факультативи, курси за вибором, спецкурси). Можливе впровадження програми за рахунок годин, відведених в школі на гурткову роботу, а також для позашкільних навчальних закладів та під час навчальної практики. Особливу увагу в програмі приділено розвитку самоспрямування учнів у навчанні – розпізнаванню, визначенню своїх навчальних потреб, знаходження потрібних для саморозвитку ресурсів, вмінню визначати пріоритети та ставити навчальні завдання без сторонньої допомоги, що формує бажання і здатність навчатися протягом всього життя.

Комплексність підходу є характерною рисою програми, оскільки в учнів не тільки формуються комп'ютерні навички, а також відбувається цілеспрямований розвиток навичок, пов'язаних з успішною адаптацією в суспільстві, навичок роботи з дослідницькими проектами з використанням ІКТ (інформаційно-комунікаційних технологій). Програма сприяє самовизначенню учнів при виборі профілю навчання та щодо вибору майбутньої професії. Особливістю програми є те, що вона орієнтована перш за все на учнів, що раніше не мали змоги навчатися на персональному комп'ютері, у яких доступ до комп'ютерів обмежений, що відповідає умовам навчання та розвитку дітей сіл та малих міст України.

Курс «Комп'ютерні технології та майбутня професія» має на меті сприяння розвитку в учнів навичок використання інформаційно-комунікаційних технологій для визначення власних схильностей і здібностей, пошуку в Інтернеті інформації щодо різних професій та особливостей ринку праці в Україні та на регіональному рівні. Програма сприяє усвідомленому вибору навчального профілю та майбутньої професії. Всі справи і проекти цієї частини спрямовані на дослідження проблем, пов'язаних з професійним розвитком людини, питаннями трудової міграції та інших проблем, притаманних розвитку ринку праці в Україні.

Вчителі і учні, які пройшли навчання за програмою, відзначають ефективність курсу з формування в учнів комп'ютерних навичок, критичного мислення, навичок співробітництва, а також сприяють самовизначенню учнів при обранні профілю навчання та майбутньої професії [5].

Програма відповідає основним положенням та вимогам державного освітнього стандарту освітньої галузі “Технологія”. В 2011-2012 н.р. програму рекомендовано до вивчення у загальноосвітніх школах [7]. Курс має автономний характер і орієнтований на його викладання незалежно від наявності в учнів знань з суміжних дисциплін та може викладатися практичними психологами, класними керівниками. Інноваційні підходи до організації навчальної діяльності учнів у програмі потребують подальшого вивчення та дослідження.

Список використаних джерел

1. Про затвердження нової редакції Концепції профільного навчання у старшій школі: наказ від 11.09.2009р. №854 //Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України: офіц.вид.МОН України. – 2009. -№28/29. –С.57-64
2. Про схвалення Галузевої програми впровадження профільного навчання на 2008-2010 роки: рішення колегії від 24.04.2008 №4/11-2// Інформаційний збірник Міністерства освіти і науки України. – 2008. №16/17. – С. 3-16.
3. Про схвалення галузевої Програми впровадження профільного навчання на 2008-2010 роки: рішення колегії Міністерства освіти і науки України від 24.04.2008р. Пр. №4/11-2// Відкритий урок: розробки, технології, досвід. – 2008. №6. –С.18
4. Концепція профільного навчання в старшій школі. // Інформаційний збірник МОН України. - №24, грудень 2003р., Київ: Пед.преса.– 2003. – С.3-15.
5. Дементієвська Н.П., Організація навчальної діяльності учнів з допрофільної підготовки у комп’ютерно орієнтованому середовищі. Електронне фахове видання (Випуск №6, 2011)
6. Методичні рекомендації для викладачів, адаптація та локалізація для України. Загальна редакція Дементієвської Н.П. , Морзе Н.В., Нанаєвої Т.В.//- К., 2009.
7. Інструктивно-методичні рекомендації МОНСМ України з інформатики// Інформаційний збірник МОНСМ України: офіц.вид. МОНСМ України. – 2011. - №22-24